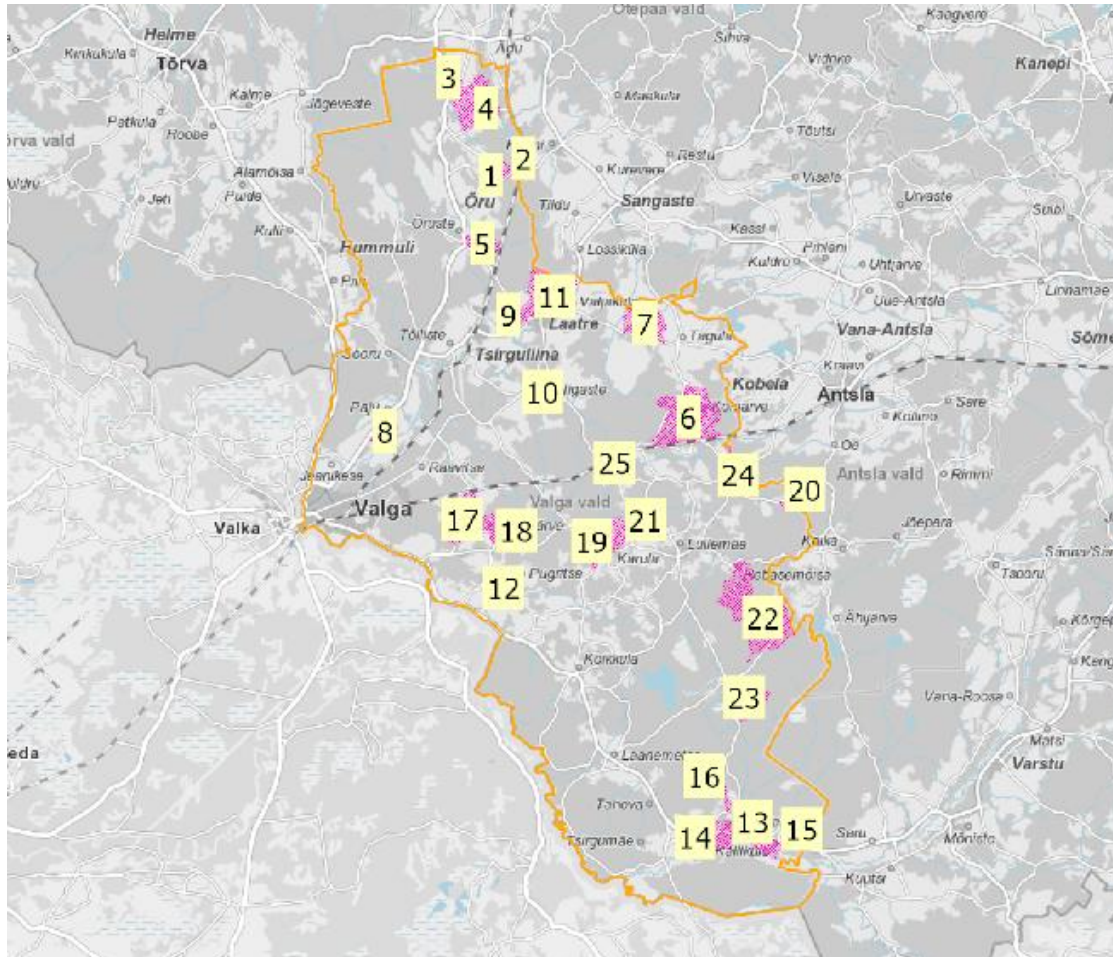

Valmis Valga valla miljööväärtuslike alade uuring

11.08.2021

Valga vald koostab valla ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramiseks üldplaneeringut. Üldplaneeringu muude ülesannete kõrval tuleb lahendada ka väärtuslike maastike ja miljööväärtuslike alade teemad. Need teemad on leidnud lahendamist ka varasemate omavalitsuste üldplaneeringutes, kuid lähenemine on olnud erinev. Uue üldplaneeringu koostamisel oleme otsustanud teemat ühtlustada ja saada ajakohane ülevaade maapiirkondade kultuuripärandi väärtustest, mis ei ole riikliku kaitse all. Vajaliku ülevaate saamiseks korraldasime Valga valla hajaasustatud alade miljööväärtuslike alade uuringu koostamise. Tööd asus koostama Tallinna Tehnikaülikooli Tartu Kolledži meeskond (Nele Nutt, Minea Kaplinski-Sauk, Rinaldo Rüütli).

Valminud uuringuga on sisustatud miljööväärtuslike alade mõiste. Need on alad, mis on tüüpilised või ka erilised ehitatud keskkonnad, mis on paigale omaste väärtustega ja

osake meie kultuuripärandist. Nendel aladel on see miski, mis köidab sealseid elanikke ja paneb ka piirkonna külalise keskkonda nautima – asustusstruktuur, teedevõrk, maastiku mosaiiksus, avanevad vaated jms. Üldplaneeringut koostades oleme leidnud, et see on väärtus, mida tuleb hoida ja edasi kanda ning eeldab kokkulepet, kuidas alasid tulevikus kasutada. Üldplaneeringu koostamise raames on soov valla elanikega kokku leppida selliste väärtuslike alade kasutus- ja kaitsetingimused, mis on põhjendatud, asjakohased ning aitavad tuleviku ehitustegevuse ja maakasutuse arengust hoolimata hoida väljakujunenud elukeskkonda ega killusta seda.

Koostatud uuringu fookus suunati aladele, kus tänaseni on hästi säilinud külade plaanistruktuur (talukohtade, krundipiiride, teede ja kõlvikute paiknemine). Esmalt analüüsiti uuringu käigus ajalooliseid kaardimaterjale ja kaardistati kogu valla talukohad, mis on tänaseni säilinud või tuvastati nende kadumine hilisematelt kaartidelt. Talukohtade andmekogu baasil analüüsiti külade ajaloolist plaani- ja maastikustruktuuri kujunemist. Lõpptulemusena tõsteti esile 25 väärtuslikku piirkonda. Uuringuga on piirkondadele antud kirjeldus ja ettepanekud väärtusliku keskkonna hoidmiseks. Määratletud aladel ei ole välistatud uute talukohtade rajamine, kui järgitakse seatud tingimusi. Erandiks on Karula rahvuspargi alale jäävad piirkonnad, kus tuleb lähtuda rahvuspargi kaitse-eeskirja ja kaitsekorralduskava tingimustest.

Valga valla miljööväärtuslike alade uuringuga on võimalik tutvuda Valga valla veebilehel <https://arcgis/1uHHqa1>. Kuna üldplaneeringu koostamine on avalik tegevus ja planeeringu koostamise raames on igaühel õigus avaldada arvamust, siis kutsume teid ülesse avaldama arvamust miljööväärtuslike alade kajastamise teemal Valga valla üldplaneeringus.

Koostatud uuring on toetatud Euroopa Liidu Euroopa Sotsiaalfondi meetme tegevuse „Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus" vahenditest projekti „Üldplaneeringu koostamiseks vajalikud uuringud ja analüüsid" raames.

Lenna Hingla, planeeringute juhtivspetsialist, 5860 1234; Lenna.hingla@valga.ee

Skeem: Miljööväärtuslikud alad Valga vallas: Lota asundusküla (1), Keeni raudteeasula (2), Priipalu külatuumik (3), Õlatu tsaariaegne küla (4), Õruste asundus (5), Koosa järve ümbrus (6), Kuritsa järve ümbrus (7), Paju tee (8), Rampe asundus (9), Vilaski-ligaste tee (10), Väljaküla (11), Anni-Purgitsa tee (12), Asundus Harglast kirdes (13), Hargla küla (14), Kalliküla (15), Meose-Melgi (16), Kaagjärve alamõisa (17), Kaagjärve mäemõisa (18), Karula mõisa ümbrus (19), Lusti asundus (20), Pikkjärve asundus (21), Rebasemõisa (22), Suure-Apja külatuumik (23), Tohvri-Miiluse grupp (24), Väheru raudteeasula (25). (aluskaart Maaamet 2021)